

CRONIQUE DE «LA HUMANITAT»

POLITICA INNOCENTE

Aquest és un home, un obrer del camp. Aquest home viu en un poble de muntanya. En aquest poble de muntanya s'hi fa una política també de muntanya: una política aspra, salvatge, de violència i d'incomprensió. I de cacliquisme.

Aquest poble de muntanya no té teatre, no té biblioteques, gairebé no té escoles. Però té caclic: un caclic de bosc, un ésser més proper a la bèstia que a l'home. Cacliquisme brut de la Lliga, brut de la dictadura. Cacliquisme que ara, impudicament, ha esdevingut republicà. I que té — cosa curiosa i dolorosa — totes les atencions de les autoritats de la República.

Aquest home està lligat als caclics del poble, és un instrument d'ells, dels caclics. Lligat per deutes, per favors rebuts.

Aquest home ha estat cridat a casa del caclic. Ha parlat al caclic. Després, ja alta la nit, s'ha acomiadat i ha sortit al carrer. Els carrers del poble són foscos i deserts. És un dia fèrri i el caclic, l'únic caclic del poble, és tancat. El vent xiula en les branques nues dels arbres. Al cel, negre, tremolen els estels.

Aquest home surt als afores del poble. Es detura davant d'una casa. Aquesta casa dorm, com totes les del poble. L'home es detura. Resta quiet uns moments, escoltant. Després es desembolica de la manta, sota la qual amagava un embalum. L'embalum, lligat amb la manta, l'ha lligat per dalt d'una paret a l'interior del pati de la casa. L'embalum, en caure, ha fet una breu, una sorda remor. L'home ha estat escoltant. Després ha saltat la paret de la casa.

Com qui coneix el terreny que trepitja s'ha dirigit al corral. Al corral hi ha l'estable. L'estable hi havia una atmosfera aspra, càlida, que feia pudor de palla i de fems. Un renill s'ha oït en entrar l'home. L'únic cavall de l'estable l'esguardava amb els seus grans ulls immobils.

L'home ha anat al pati, ha tret l'embalum de la manta, l'ha format amb l'embalum — que era un bidó de benzina — a l'estable. Després, fregant, ha destapat el bidó de benzina, ha re-

gat el cavall, l'ha deslligat. Ha encès un llum i l'ha aprofitat a la pell llustrada de la pobre bèstia.

Ràpid, ha sortit de l'estable, ha saltat la paret, s'ha perdut en la nit. El cavall, enfollit de dolor, era una trágica diama vivent.

En aquesta casa hi viu un home, bon republicà, que s'ha aprofitat a plantar cara al caclic, al caclic innoble de la dictadura, que segueix manant com en temps de la dictadura, que segueix fent una política d'odi, de vilès i de venjança.

Al poble no hi ha biblioteca, gairebé no hi ha escoles.

Aquest és un poble a la vora de la mar. Un poble clar, alegre, blau de la blavor del mar i del cel. Les cases del poble, les façanes de les cases del poble, són pintades de verd, de blau, de gris, de color de rosa. Aquestes cases estan datades en 1785, en 1789, en 1790, en 1791, en 1793, mentre França feia la Revolució que havia de canviar el món.

Als camps hi han ametllers i oliveres, algunes vinyes. A la platja viuen els pescadors, gen simpàtica, alegre, cordial i aspra, d'esperit liberal. A dalt del poble hi viuen els senyors, aquells senyors de Primo de Rivera o de Cambó.

En una de les cases del poble viu aquest home, que és un home intel·ligent, comprensiu, sensible. Aquest home té un gos, un llop de magnífica esmaltada, aquest home, que ha viut viu independent i lliure, que no s'ha sotmès al despotisme estúpid del caclic — dels caclics de Primo de Rivera i de Cambó (1) —, ha vist avui el gos, tan alegre i festós els altres dies, arripat en un recó, amb la mirada entorbidada pel sofriment.

Venjança innoble i estúpida d'aquells caclics, d'aquells senyors que es creuen honorats perquè van a missa i no tenen deutes: no podien emmetzinar l'amo i emmetzinar en el gos.

LLUIS CAPDEVILA

(1) Tan mort és l'un com l'altre.

Nord-Amèrica, aquests dies celebra l'aniversari de la proclamació de la llei seca

Un fillet de Lindberg segrestat

Nova York, 2. — La nit passada ha estat segrestat el fill del coronel Lindberg, que té dinou mesos.

La finestra de l'habitació on hi havia la criatura fou trobada oberta i amb un escrit que la policia no ha fet públic però que es creu que en ell s'exigeix el pagament d'una quantitat.

Per a pujar al dormitori, els rapinadors tingueren que valdre's d'una escala de mà que fou trobada prop de la casa de Lindberg. — Fabra.

cadadia...

Bulletí del temps

Que aviat serà bulletí del mal temps. Perquè aviat també plou. Encara plou.

Un dia de pluja fa ja bonic. Sobretot després de molts dies de sol. Però tant pluja ja empenya. Llegirà's un mot més contentant.

A la fi, però, ha eixit el sol. Llústima que sigui per a tothom.

Ramon Casas

Ramon Casas és mort. Ramon Casas, estimat amic nostre i gran pintor. El veiem a l'antiga Maison Dorée, a la botiga del vell Lopez, a Can Pares, a Sant Benet de Bages o al magnífic castell de Tamarit. El veiem a Madrid, a París.

Eustol, Casas, Clarassó. Dels tres, sols tu Clarassó — que sigui per molts anys — en el qual hi han reflexes dels dos artistes morts.

Ramon Casas ha estat un gran artista i un gran català. Aquí, que som tan aficionats als homenajes, creiem que caldrà un homenage més. Un homenage que podria consistir en l'edició popular d'un àlbum que contingui tots els retrats al carbó de Ramon Casas.

Teatre d'art

Al Còmic hom celebrarà la 160 representació de Las Leandras, que a Madrid també ha esdevingut centenària.

No ens queixem, però no donem motiu perquè ens diguin separatistes. Catalunya, el teatre català, també tindrà obra centenària: La reina ha rilliscat.

Visca el teatre català!

M. SATO
Delegat del Japó a la Conferència de Ginebra

Els feixistes de Finlàndia no aconsegueixen la dimissió del govern

Helsingfors, 2. — La situació a Finlàndia no ha canviat. Mentre el govern crea que els elements de la "lappo" que s'havien concentrat es dissolien immediatament, els feixistes finlandesos creien que el govern presentaria la dimissió.

No obstant, fins el moment la tranquil·litat no s'ha alterat. Els conservadors al Parlament han demanat la dimissió total del govern. — Fabra.

LA BAIXA MANIOBRA DEL BORBÓ

Cal escatir la veritat i obrar en conseqüència

Tota la premsa comenta el suposat manifest del Borbó. Tota, menys la de dreta, que en guarda un eloqüent silenci. I tota la premsa condemna el fet i l'actitud de l'ex-rei covard, que fugí com una dona, abandonant als seus, per tal de salvar la vida.

"Heraldo de Madrid", afegint al manifest el següent comentari: "Si se comprobara la autenticitat del document estariamos ante un nuevo aspecto de la contextura moral i espiritual del ex-rey: ante un caso clínico que por sentimientos de humanidad escapa al comentario periodístico porque entra de lleno en el terreno de los neuropatas y frenólogos.

Però no importa que el manifest sea autèntic o apòcrif. Su existencia demuestra la oportunitat de las disposiciones del Sr. Alfons XIII respecte a los militares, que ahora van a ser discutidas en la Cámara, porque existen manejos de los enemigos de la República — aunque apelen a procedimientos tan inocentes como el que nos ocupa — que intentan, aunque inútilmente, desfigurar la realidad ante los extranjeros, haciéndoles creer que en España hay núcleos monárquicos que puedan constituir no ya un peligro, sino un tomarsesquiera en serio, ahora que la República española tiende a su consolidación definitiva y es positivamente inconvencible.

El "New York Herald", anuncia que el Govern francès ha obert una enquesta sobre el manifest de l'ex-rei Alfons XIII a l'Europa. El Govern francès, afegint, està decidit a cercar la font d'aquest document, que constitueix un fet tan greu, quan Alfons XIII havia promès no dedicar-se a cap activitat política durant el seu exili a França.

La República", de París, parla així:

"Si els admiradors, excessivament zelosos, han acollit l'ex-rei Alfons XIII amb tantes veu i amb donassos, nosaltres, els republicans, no podem, tot lamentant que els nostres elements oficials siguin menys xarxerosos amb els republicans espanyols, n'hem observat una freda i menyspreuativa reacció envers l'ex-còmplice dels fets de Montjuïc, però a condició que el rei expulsat entrí a la vida privada, estigués tranquil i no abusés de la nostra hospitalitat. Ara, s'ens ha transformat en conspirador. El Borbó fa un acte oficial de pretendent. Declara la guerra a la República espanyola. Nostra veïna, nostra amiga, nostra germana... És cosa deliberada fora de l'leialtat. El que hem fet beneficiar tan generosament."

Com pot veure tot esperit observador, l'... és claríssim. El Borbó, manifestant i rastrant com sempre, engega el manifest a l'ensens, empenyent un viatge, una manera, creia ell, de prevenir-se contra el que pogués passar. Així, si la cosa reeixia, tornaria satisfet a mans personalment a Espanya. Si fracassava — com el fracassat —, si el poble no donava el menyspreu i la repulsa a la pública monarquia, llavors el fals Borbó, per mitjà del seu local Duc de Miranda, dirà que el document és apòcrif, que no ens sap res, que ell fa dies que viatja... Una maniobra rastrera digne de l'ex-rei degenerat que en sa vida no ha obrat d'altra manera.

Cal que el govern francès esbrini, enèrgicament, els orígens del manifest monàrquic. Cal que el Govern francès exciti el zel del Govern francès per a escatir la veritat. I cal, de confirmar-se la baixa maniobra borbònica, que sigui exigida l'expulsió de l'ex-rei conspirador i enemic d'Espanya.

El President de Catalunya digué Francesc Macià — ha d'acatar la voluntat del poble

Tal com havia promès, avui al migdia rebé els periodistes el President de la Generalitat, fent-los lliurament d'una nota al llibre del doctor Tusquets i a l'article publicat el passat diumenge a "El Correo Catalán".

Un reporter li preguntà si podia manifestar-li quina era la seva opinió sobre el sistema electoral pel qual s'ha de regir l'aplicació de l'Estatut. El senyor Macià digué que tot quant fins ara s'ha vingut dient de la seva possible opinió sobre tal matèria, neix de converses particulars, però de cap manera de la seva opinió definitiva ja que aquesta en tot cas la definirà en el moment oportú i tot quant es digni d'ella per ara, no són més que simples conjectures.

Un altre reporter li preguntà la seva opinió sobre les reformes tributàries introduïdes en el proper pressupost pel senyor Carner i el seu judici respecte la seva oportunitat.

El senyor Macià contestà: "S'ha de parlar molt sobre de tot això. Sistema de recapitació, mitjans de que és val la Hisenda, situació d'aquesta en el moment present, etcètera, etc. Però tinc una confiança tan gran en la capacitat del senyor Carner, que crec que tot el que faci serà fruit d'un meditat estímul. Potser el propi senyor Carner no faria tot això dintre un any. Jo puc ésser partidari, per exemple, de la supressió de tota mena d'impostos. I hi ha diversos sistemes per tal de lograr-ho, per exemple el de crear un impost sobre la correspondència, que el que expengui una carta estigui gravat, però no de pagat-ho a la força. Però això és l'ideal i no és el cas en que es troba el senyor Carner que ha d'actuar sota un peu forçat.

—Ai, Déu meu! I quines coses estan passant! D'on es pensa que vé la neu?
—De Rússia.

(De Bagaria, a "Luz".)

CRONICA POLITICA I PARLAMENTARIA

Altra vegada rumors de crisi. Rumors de crisi que no tenen, tampoc, cap consistència. No tenen altre origen que unes paraules pronunciades pel metge psiquiatra i divertit parlamentari doctor Juarros. El doctor Juarros va dir en un míting que era necessari que ells, els homes de la dreta liberal, organitzessin tot seguit el comitè perquè s'havia produït una crisi greu. D'això en varen prendre peu els interessats en un canvi de govern per a propagar el rumor fonamentant-lo cadascú de diversa manera. Però la cosa no ha pres, no ha arribat a impressionar ningú.

S'ha debatut avui el projecte del ministre de la Guerra sobre els drets que s'atribueixen la representació de l'exèrcit i sobre els militars retirats. El general Fangul ha pronunciat algunes paraules a les quals ha donat resposta el senyor Azaña amb un cert menyspreu. Aquesta discussió ha inquietat un xic al Govern perquè el projecte ha d'ésser votat, i en contra d'ell, a més dels radicals, s'ajuntarien els crítics de totes les dretes i d'alguns grups indefinits. El senyor Ossorio i Gallardo parlaria segurament en contra perquè el projecte l'ha indignat. En canvi, no l'indignen moltes altres coses.

S'ha dit, però, que la minoria radical no votaria en contra, sinó que s'abstindria. I això ha tranquil·litat els governamentals.

Es comenta el viatge de Lerroux i el discurs del Ritz. Els socialistes diuen que així com en aquestes Corts no s'ha permès que parlessin els tres diputats que foren assembleistes (un d'ells el català Azaña), a les Corts vinentes potser s'hi asseguraran, portats pel partit radical, alguns que varen ésser caps visibles de la Dictadura. Aquesta és la sanció de responsabilitats que el partit radical els dona.

S'espera que el senyor Lerroux arribi a Madrid el divendres i no seria estrany que algú intentés promoure un debat polític.

Són a Madrid els diputats catalans Aragay, Antoni Xirau, Loperena, Lluhi, Pere Corominas, Rahola, Santaló, Dolcet, Nougés, Berenguer, Layret i Lluís Companys. S'espera, demà, als diputats Decàs, Campalans, Teradelles, Bell i Palacin que han anunciat la seva arribada.

Convé ara que els diputats de Catalunya no faltin. Madrid, 1.

PARAULES DE MACIA

«Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui»

"Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui." Cal que sospensem, analitzem i meditem aquesta bella i concisa síntesi continguda dins la planera i simple oració del nostre cabdill. Aquestes poques paraules encloquen l'alt i ferm esperit democràtic del nostre decidit capdavanter en la lluita pel triomf de la nostra llibertat i responen plenament també a l'esperit democràtic del nostre poble, palesat en tot moment.

No diu Macià que l'Estatut que Catalunya tindrà, sigui el que ell s'hagi cregut possible o convenient en el present moment polític mundial i lèric i català; no espera que els orientadors del nostre partit i dels altres partits catalans assenyalin qual és l'Estatut que Catalunya pot atreure al govern de la República; no creu tampoc que les actuals Corts Constituents hagin de marcar l'amplitud i l'abast d'aquest Estatut, ni menys encara que el Govern pugui fixar els límits a la plasmació imminent del nostre desig de llibertat col·lectiva; Macià diu que «Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui».

L'apòstol incansable del nostre dret a la llibertat i del dret a la llibertat de tots els pobles assenyala, en aquestes meditades paraules, el voler del poble català com el factor bàsic i decisiu, per damunt de tot altre, pel triomf del seu Estatut. Drets històrics, imperatius geogràfics, raons lingüístiques, diversitats racials, motius econòmics, tot l'embalum d'aquests esgrimits fins ara inútilment pel triomf de la nostra llibertat, resten dins l'esperit essencialment democràtic d'aquestes clares paraules, arreconats a aquest terme i deixen la via ampla, neta i oberta a l'actuació intel·ligent, decidida i duradora del voler autèntic de Catalunya.

Catalunya, en llavis del nostre President, no vol pas dir la Catalunya estricta ni la Catalunya Gran, ni la Catalunya històrica, ni la Catalunya geogràfica, ni la Catalunya estatal, ni la Catalunya

idiomàtica. Vol dir el poble català viu i dinàmic que vol i que necessita la seva llibertat per actuar amb plena cordialitat i avinentesa amb tots els pobles lliures del món per la pau universal, per la llibertat dels homes, i per la plasmació de la Justícia social.

Esquerra Republicana de Catalunya, els membres del nostre partit escampats arreu de les nostres terres, amarat d'aquest esperit democràtic que palpita dins les nostres ànimes i du al cor del nostre venerable guaiador, cal que prediquem amb l'exemple i de baix a dalt, de cada un de nosaltres als altres, cal que enfortim aquest voler de tots els catalans, cal que l'exterioritzem, cal que el fem dinàmic i actuant, cal que es tradueixi amb actes de proselitisme, amb actes d'afirmació, amb actes d'estiguen preparats a fer operant i triomfadora aquesta voluntat nostra per damunt i més enllà de tots els obstacles que puguin oposar-se a la consecució d'aquest ideal de llibertat del nostre poble.

Camins de pau però de dignitat, camins de germanor però de reconeixement dels nostres drets són els que ens plauen a nosaltres i els únics camins per on voldríem sempre conduir els nostres esforços, fer els nostres sacrificis, fins marcar els nostres guany i els nostres avenços. Camins de violència no voldríem mai que fossin els nostres; els trepitjarem sempre a contracor i ens hi inclinarem amb recança i adhue amb repugnància, però no reculem mai a emprar els mitjans que calguin si són honorables i imprescindibles adhue els de la virilitat i els de la força quan la tirania i l'opressió s'atreixen a oposar-se cegament, crudelment, inhumanament al nostre voler de llibertat.

Serens i decidits laborem temps enllà amb els ulls fets i la pensa penetrada amb aquestes paraules prometedores: «Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui».

J. RIERA I PUNTI

LES CORTS, L'ESTATUT CATALA I EL GOVERN

"El Sol", de Madrid, publica el següent solt: "Durante estas últimas semanas la Comisión de Hacienda nombrada al efecto ha continuado el estudio de las cláusulas financieras del Estatuto de Cataluña. Es sabido que estos arcaicos son los que faltan para dejar acabado el Estatuto. La parte política del mismo quedó dictaminada por la Comisión parlamentaria correspondiente hace ya tres o cuatro semanas. Cuando se acuerden las cláusulas financieras se elevará la obra de los técnicos a la Comisión de las Cortes. Existe la impresión de que esas cláusulas serán íntegramente incorporadas al dictamen esta semana.

La negociació a que hacemos referencia ha sido bastante ardua. Es justo decir que esta labor ha sido considerablemente facilitada por el hecho de que formara parte de la Comisión un funcionario catalán muy conocedor de los problemas de la Hacienda pública de Cataluña: el señor Virgili.

El señor Virgili es el jefe de la sección de Hacienda de la Generalidad, y como tal, director de recaudaciones de la provincia de Barcelona, pues la Generalidad heredó el arriendo de las contribuciones de dicha provincia. Esta posición del señor Virgili le ha colocado en todo momento en el centro de la negociación. Cuando el entonces ministro de Hacienda, señor Prieto, pidió a Barcelona todos los datos que pudieran ser útiles en la discusión del Estatuto, los funcionarios del ramo se vieron casi en la imposibilidad de comunicárselos. Encontraron, sin embargo, en la oficina de recaudación que dirige de hecho el señor Virgili todos aquellos elementos de juicio que necesitaban.

L'esquadra americana al Pacífic

Cap el desarmament

Per acord de les ordres donades al departament de Marina, els Estats Units tindran al Pacífic 199 vaixells de guerra, que es descomponen de la següent manera:

Cuirassats, 12; creuers, 17; submarins, 33; destructors, 81; portaavions, 1; i vaixells auxiliars, 53.

Al departament de Marina l'almirall Pratt ha manifestat que tots els cuirassats de l'esquadra americana han estat trasmesos al Pacífic amb motiu de que prenguin part en maniobres de gran envergadura, que es desenrotllaran al llarg de la costa occidental americana, quedant només a l'Atlàntic el cuirassat escola "Wyoming" i altres tres cuirassats, en els que es fan treballs per a modernitzar el seu armament.

Durant dites maniobres, una part de l'escola, se n'anomenarà l'esquadra blava, es lliurarà a un simulacre d'atac als principals ports americans del Pacífic, mentre que l'esquadra negra tractarà d'evitar que aquestes temptatives tinguin èxit.

La reunió de les dues esquadres de l'Atlàntic i del Pacífic constituirà la major concentració de vaixells de guerra que s'ha efectuat al Pacífic des de l'any 1919.

Els cavernícoles es belluguen

Per al diumenge, dia 6 de març, els ultra-dretistes de Barcelona anuncien un acte monstre.

Aquesta manifestació cavernícola, es farà al Bosc, a les onze del matí. Hi prendran part, si no se'n desdiiuen, els senyors Junyent, Lamamié de Clairac, el comte de Rodeno, el senyor Benza i la Urraca Pastor, com a atracció de força.

La cosa, com poden veure els nostres llegidors, va de veres... Ja veurem!